

Nieuws

MARGRIET AWARD EUROPA

Kunstprijzen naar Grieken en Oekraïners

Rutger Pontzen
Amsterdam

Ze behoren niet tot de bekendste kunstinstellingen ter wereld. Toch wordt vanavond in Brussel de Princess Margriet Award for Culture 2015 uitgereikt aan de Biënnale van Athene en het Visual Culture Research Center (VCRC) in Kiev. Opmerkelijk is het wel, een Europese cultuurprijs aan kunstinitiatieven in Griekenland en Oekraïne. Want zoeken de Grieken niet de grenzen op van hun gebondenheid aan Europa; en wordt Oekraïne niet verdeeld door oorlogszuchtige Europa- en Rusland-aanhangers?

De prijs, groot 25 duizend euro per laureaat, is opgezet door de European Cultural Foundation en wordt jaarlijks uitgereikt aan 'Europese kunstenaars, intellectuelen en activisten die het belang van cultuur voor een verenigd Europa laten zien'. Uitgaande van het idee dat 'artistiek en cultureel engagement noodzakelijk is voor sociale en politieke veranderingen.' Het Prins Bernhard Cultuurfonds is een belangrijke geldschieter van de prijs.

Sociale en politieke problemen kent Oekraïne genoeg, legt Vasyl Cherepanyn, directeur van VCRC, uit. 'We stonden vorig jaar op het Maidanplein toen daar de demonstraties waren, met een programma van films, documentaires, voordrachten en gesprekken. Als een *Open University*. Het is oorlog hier en dus moeilijk om je in het openbaar uit te spreken. Terwijl dat juist nu belangrijk is.' Mensen van VCRC waren ook aanwezig in een ziekenhuis, als 'bewakers. Om de politie te belemmeren verwonde activisten naar de

gevangenis te slepen.'

Cherepanyn: 'Het is mooi dat wij in Kiev deze Europese prijs krijgen. De erkenning is fantastisch. Internationale, westerse solidariteit betekent veel voor onze lokale positie. Als teken dat we er niet alleen voor staan.'

Politieke of militaire invloed heeft de Kievse kunstinstelling niet, geeft Cherepanyn toe. 'Het is van belang dat we gevoelige zaken aan de kaak stellen, die anderen tot denken aanzetten.'

Xenia Kalpaktsoglou, medesamensteller van de Athene Biënnale, is het met haar Oekraïense collega eens. 'Politieke invloed? Het zou mooi zijn, maar het blijft moeizaam. Als kunst wat kan veranderen, dan misschien iets onder de bevolking, hier in Athene.'

Als voorbeeld noemt ze de locatie van de laatste aflevering van de biënnale, in 2013: een voormalig beursgebouw. 'Natuurlijk was dat symbolisch. Het land zit al langere tijd in een crisis. Je moet je dan als organisatie afvragen wat je kan betekenen. Ik ben geen politicus, maar denk wel dat kunst een kracht kan hebben, omdat het van cultureel belang is.'

Hoe? Xenia Kalpaktsoglou: 'De Europese Unie is een relatief nieuw model. Er zijn gemeenschappelijke roots en culturele overeenkomsten, maar ook spanningen. Omdat we niet dezelfde taal spreken, er economische verschillen zijn en verschillende identiteiten. Het belangrijkste is om te zoeken naar een gemeenschappelijke basis.'

De geldprijs is voor de Atheense Biënnale een welkom geschenk. De kunstmanifestatie wordt niet door de staat gefinancierd en werkt met een klein budget.

RESTAURATIE MUSEUM VAN LOON

Medewerkers van museum Van Loon plaatsen een gerestaureerde kroonluchter terug in de hal van het Amsterdamse patriciërshuis. Het monumentale pand aan de Keizersgracht gaat woensdag weer open, na een sluiting van twee maanden vanwege restauratiewerk. Onder meer de marmeren vloeren en het

schilderwerk kregen een grote beurt. In de kroonluchters zijn led-lampen gezet. Het zijn de eerste restauratiewerkzaamheden sinds jonkheer Maurits van Loon (1923-2003) in 1960 van zijn ouderlijk huis een museum maakte. Het werk begon in 2012 en gaat door tot in 2017. Foto Cigdem Yuksel

KORT**Siberië**

Ontslag chef opera na Jezus-rel

De Russische minister van Cultuur heeft directeur Boris Mezdrich van de staatsopera in Novosibirsk in Siberië ontslagen wegens een omstrede interpretatie van het leven van Jezus in de Wagner-opera *Tannhäuser*. Het ontslag volgt op een demonstratie van duizenden aanhangers van de Russisch-Orthodoxe kerk, die zich beledigd zeiden te voelen. President Poetin reikte vorige week een medaille uit aan de priester die het protest leidde.

Orkest

Anthony Hermus gastdirigent NNO

Anthony Hermus (42) wordt met ingang van augustus 2015 drie jaar lang de vaste gastdirigent van het Noord Nederlands Orkest (NNO). Het komende seizoen zal hij onder meer het *Nieuwsjaarsconcert* en Philip Glass' *Heroes symfonie* dirigeren. De Nederlander is momenteel werkzaam in Duitsland, bij de Dessau Opera en Anhaltische Philharmonie. De huidige chef-dirigent van het NNO, Stefan Asbury, wordt honorair dirigent van het gezelschap.

Strijd met Netflix

Videoland zet serie *Zwarte Tulp* online

Videoland heeft het complete eerste seizoen van de tv-serie *Zwarte Tulp* gelanceerd, de eerste Nederlandse serie die alleen voor internet is geproduceerd. Op de online streamingdienst van RTL zijn alle twaalf afleveringen te bekijken, naast andere televisieseries en films. Videoland heeft inmiddels 100 duizend betalende abonnees. Met *Zwarte Tulp* gaat het bedrijf de strijd aan met het Amerikaanse Netflix, dat groot werd met eigen series.

WAAR HEEFT DE WERELD HET OVER?

A Verenigde Staten #GeneSaks
De Amerikaanse acteur en regisseur Gene Saks is overleden. De regisseur van films als *Barefoot in the Park* (1967) en *The Odd Couple* (1968) is 93 jaar geworden. Saks werd vooral bekend als regisseur van komedies. Op Broadway won hij drie Tony Awards met zijn regie van toneelstukken van Neil Simon.

B Verenigde Staten #Gillian-Flynn
Volgens The Guardian werken de Amerikaanse regisseur Steve McQueen (*12 Years a Slave*) en bestsellerauteur Gillian Flynn (*Gone Girl*) samen aan een nieuwe film. *Widows* gaat over de vrouwen van vier overvallers die bij een laatste klus worden gedood.

TELEVISIE OPVOLGER JON STEWART

Zuid-Afrikaan nieuwe host The Daily Show

Trevor Noah**Thijs van Soest**
Amsterdam

De Zuid-Afrikaanse stand-upcomedian Trevor Noah (31) is de opvolger van Jon Stewart als presentator van *The Daily Show*. Hij was sinds zijn debuut in december al drie keer te zien als correspondent van de satirische Amerikaanse nieuwsshow die wereldwijd wordt uitgezonden.

De comedyshows van Noah trekken wereldwijd veel publiek. In Zuid-Afrika is hij een beroemdheid, dankzij een radioprogramma, een rol in een soap en optredens in amusementsshow.

Zijn bijdragen aan *The Daily Show* waren kennelijk zo goed, dat de makers in Noah de perfecte opvolger zagen van de immens populaire Stewart (52). Die maakte in februari zijn vertrek bekend na zestien jaar anchor van de show te zijn geweest.

Noah, momenteel op tournee in Dubai, liet *The New York Times* weten nog onder de indruk te zijn van het aanbod. 'Het is een ongelooflijke uitdaging. De eerste uren wil je het gewoon niet geloven. En juist op het moment dat je wel wat alcohol kan gebruiken, bevind je je op een plek waar geen druppel is te krijgen.'